

İkinci Dünya savaşı başlayanda biz yeri yenica tarlayan 17 yaşlı bir gənc titrək, amma inamlı addımlarla Şamaxı Rayon Hərbi Komissarlığına yanaşdı. Müharibəyə getmək, el-obanın dar günündə gücü yetdiyi qədər kömək etmək istəyirdi.

Bu gənc - müharibədən sonrakı bütün həyatını pedaqoji fəaliyyətə həsr edən, Kürdəmir rayonunun Çarlı kəndində doğulan, ömrünün yarım əsrdən çoxunu təhsilə, gənc nəslin hərbi-vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsinə həsr etmiş, gələcəkdə unudulmaz pedaqoq kimi ölkə miqyasında tanınacaq, 56 il orta ümumtəhsil məktəblərinə rəhbərlik edəcək Mirzəxan Həsənbəy oğlu Hüseynov idi.

Xatirələrdə yaşayan ömür

Uzun müddət eyni sahədə çalışmaq, özü də təhsil ocağına rəhbərlik etmək və burada çalışan, təhsil alan hər kəsin dərin hörmətini qazanmaq, el-obanın sevimlisi olmaq əsl xoşbəxtlikdir. Mirzəxan müəllim bu uzun illər ərzində hər zaman öz əqidəsinə, təmiz və saf mənəviyyətə, halallığına, dürüstlüyünə sadıq qalan insan kimi ad-san qazandı. Onun humanistliyi, xeyirxahlığı, haqqı nahaqqa qurban verməmək xüsusiyyəti, dürüstlüyü, ədalət prinsiplərinə sadıqlığı bu gün də dillərdə doluşur. Heç vaxt kimsənin haqqına girməyən, şəxsiyyətinə toxunmayan, köməyə ehtiyacı olandan yardımını əsirgəməyən, ikitirəliyə, özbaşınalığa yol verməyən Mirzəxan müəllim məhz buna görə Saatlı rayonunda böyük nüfuzə sahib olmuşdur. Məhz bu xüsusiyyətlərinə görə müəyyən məsələlərdə rayon rəhbərliyi də onunla məsləhətləşirdi.

Müharibədə faşizm üzərində qələbənin əldə edilməsində Mirzəxan kimi Vətən övladları hüner göstərdilər. Müharibə xatirələrindən söz açanda hər zaman deyirdi: "Məni ilk dəfə 17 nəfərlə birlikdə topçu hazırlayan məktəbə təlim keçməyə göndərdilər. Sonra bizi "Kiçik torpaq"da Gelencik şəhərində yerləşən Semes buxtasının müdafiəsinə yönəldirdilər. Topçu olduğum üçün əsas hədəfləri vurmaq mənə tapşırılmışdı. Yaralandığıma görə bir müddət hospitalda müalicə olunub, yenidən cəbhəyə yollandım".

1943-cü il fevralın 3-də Mirzəxan Hüseynov hər iki ayağından ağır qəlpə yarası və əlavə də 7 güllə yarası ilə Soçi şəhərindəki hərbi hospitala yerləşdirilir. 1943-cü ilin dekabrında arxa cəbhəyə göndərilir, Vətənə qayıdır.

Müharibədən sonra Şamaxıya qayıdaraq bir müddət rayonun Xınlı və Sis kəndlərində məktəbdə çalışır. 1946-cı ildə partiya sıralarına qoşulan Mirzəxan Hüseynov göndəriş əsasında Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə qəbul edilir. Universiteti əla qiymətlərlə başa vurduqdan sonra Naxçıvanın Culfa rayonuna xalq hakimi təyin olunur. Sonra da seçki yolu ilə Naxçıvan Şəhər 1 sayılı Məhkəməyə xalq hakimi seçilir. Burada çox səmərəli fəaliyyət göstərir.

1949-cu ildə sənədlərini Azərbaycan Pedaqoji Universitetinin coğrafiya fakültəsinə verir, qəbul olunur və 1953-cü ildə bu təhsil ocağını da uğurla başa vurur.

Elə həmin vaxtdan da Saatlı rayonunun Mərzəli kənd məktəbinə müəllim kimi təyinat alır. Bir müddət sonra məktəbin direktoru təyin edilir. Amma bura məktəb demək olarsa. Mirzəxan müəllimin direktor təyin edildiyi dövrdə bu məktəb qamışdan quraşdırılmış xırda bir sinif otağından ibarət idi. Böyük həvəslə işə girişən gənc direktor burada lazımı infrastrukturun yaradılması, bütün təhsil ocaqları ilə eyni səviyyədə olması üçün fədakarlıqlar edir. Məktəbin maddi-texniki bazası zənginləşdirilir, təhsildən uzaq düşmüş uşaqlar yenidən bu ocağa ayaq açır. Sonradan bu bölgədə hansı kənd məktəbində təhsil səviyyəsi aşağı, infrastruktur zəif olurdusa, Mirzəxan müəllimi ora göndərirdilər. Rayonun Krasnoselski və Camışçı kənd məktəbləri bu qəbildəndir.

1963-cü ildə Mirzəxan Hüseynov Saatlı rayon Nərimankənd 8 illik məktəbinə direktor təyin edilir və burada 2002-ci ilə kimi - 40 ilə yaxın fəaliyyətini yüksək səviyyədə davam etdirir. Direktor təyin edildiyi vaxt bura da rayonun ən geridə qalmış məktəblərindən idi. Sonralar isə nəinki rayonun, respublikanın ən novator təhsil ocaqlarından sayılırdı.

Direktor olduğu məktəbdə ilk olaraq valideynlərin və uşaqların köməyi ilə geniş həyətdə bağ salır. Sonra buranı o dövrün ən tanınmış mütəxəssislərinin köməyi ilə təcrübəsinə məkana çevirir. Görülən bu iş yüksək qiymətləndirilir və Mirzəxan müəllim 10 nəfər ən fəal şagirdlə birlikdə Ümumittifaq sərgisinin diplomu ilə təltif edilir. Məktəbdə sadə idman qurğuları quraşdırılır. O dövr üçün illərdən sayılan bütün şagirdlərin eyni məktəbli forması geyinməsi tətbiq edilir. Bunun üçün məktəbdə tikiş dərniyi açılır və həmin məktəbli formaları məhz burada tikilir. Ölkənin müxtəlif yerlərindən gələrək Mirzəxan müəllimin təcrübəsi öyrənilir və məktəblərdə tətbiq edilməyə başlanılır. Tezliklə məktəb üçün 480 yerlik yeni bina tikilir. Burada iki zəngin emalatxana, rus dili, linqafon və digər fənlər üçün ayrı-ayrı kabinetlər yaradılır. Məktəbin şagirdlərindən ibarət öz fəaliyyət kollektivi rayon səviyyəsində keçirilən tədbirlərdə böyük alqışla qarşılanır.

Novator direktorun səyi ilə Nərimankənd məktəbində "Döyüş şöhrəti" muzeyi yaradılır. Burada özünün də iştirakçısı olduğu İkinci Dünya müharibəsində göstərilən qəhrəmanlıqları əks etdirən stendlər, foto-

lar, əsgər məktubları kimi əyani vəsaitlər nümayiş etdirilir ki, bu da şagirdlərdə hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsinin formalaşmasında böyük rol oynayır. Məktəbdə təşkil etdiyi "Tarix muzeyi" və "Əmək şöhrəti" muzeyi böyük maraqla qarşılanır. Məktəbin həyatında kollektivin gücü və Mirzəxan müəllimin ideya müəllifliyi ilə ucaldılan "Ana abidəsi"nin sorağı bütün respublikadan eşidilir, bura şagirdlərlə yanaşı, kənd sakinlərinin də əsl ziyarətgahına çevrilir. Hətta o zamanlar el-obada yeni ailə quranların da ilk dəfə bu abidəni ziyarət etməsi ənənə halını alır.

Mirzəxan müəllimin bu zəhməti və fəaliyyəti heç vaxt diqqətdən kənar qalmayıb. Rəhbərlik etdiyi Saatlı rayon Nərimankənd orta məktəb iki dəfə İttifaqın Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisinin iştirakçısı olur və sərginin fəxri diplomları ilə təltif edilir.

1965-ci ildən yerli Xalq Deputatları Sovetinə deputat seçilən direktor rayonun ictimai həyatı ilə bağlı bütün məsələlərdə söz sahibinə çevrilir. Saatlı Rayon Veteranlar Şurasına rəhbərlik edir. Pedaqoji fəaliyyəti dövründə də təhsil sahəsində ən yüksək təltiflərə layiq görülür. Onların sırasında "Azərbaycan Respublikasının qabaqcıl maarif xadimi", "Maarif əlaçısı", "Sosializm yarışının qalibi" döş nişanları, İttifaqın fəxri fərmanları və digər ali mükafatlar var idi.

Ölkəmiz müstəqillik əldə etdikdən sonra da Mirzəxan müəllimin uzunmüddətli səmərəli pedaqoji fəaliyyəti diqqətdən kənar qalmadı. O, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə minik avtomobili və Prezident təqaüdü ilə təmin edildi. Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarında yerini tutdu.

Mirzəxan Hüseynov həm də gözəl və nümunəvi ailə başçısı olmuşdur. Ömür-gün yoldaşı, şərqsünas Cəmilə xanımın vaxtsiz vəfatından sonra ailənin bütün yükü onun üzərinə düşdü. Ailədə böyüyən 6 övladın hamısı ali təhsilli tanınmış mütəxəssis kimi ad-san qazandılar.

Təəssüf ki, Mirzəxan Hüseynov artıq bir neçə ildir aramızda deyil. Amma onun adı və xatirəsi daim əziz tutulur. Vaxtilə rəhbərlik etdiyi məktəblərin yetirmələri olduqlarından qürur duyan şagirdlərin sorağı respublikanın hüduqlarından çox-çox uzaqlarda eşidilir və onlar daim bu istəklili insanı rəhmətlə anırlar.

Qərənfil MANSUROVA.